

03.02.2023

6 клас

Математика

Тема: Віднімання раціональних чисел. Розв'язування вправ. Самостійна робота

Мета: тренувати вміння виконувати дію віднімання та додавання раціональних чисел; розвивати обчислювальні навички, увагу, виховувати старанність, самостійність.

Хід уроку

Додавання раціональних чисел:

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Щоб знайти суму двох чисел з різними знаками, треба:

- 1) знайти модулі доданків;
- 2) від більшого модуля відняти менший модуль;
- 3) перед отриманим числом поставити знак того з доданків, модуль якого більший.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Щоб знайти суму двох чисел з однаковими знаками, треба:

- 1) знайти модулі доданків;
- 2) додати модулі доданків;
- 3) перед отриманим числом поставити знак доданків.

Віднімання раціональних чисел:

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Щоб від одного числа відняти інше, можна до зменшуваного додати число, протилежне до від'ємника:

$$a - b = a + (-b).$$

Розв'язування вправ

Завдання 1:

Виконайте віднімання:

$$-19,3 - (-8,7) - 3,9$$

Розв'язання.

Перепишемо вираз як суму доданків:

$$-19,3 - (-8,7) - 3,9 = -19,3 + 8,7 + (-3,9)$$

Спочатку додаємо від'ємні числа, а потім до цієї суми додаємо додатне число.

$$\text{Маємо: } -23,2 + 8,7 = -14,5$$

Завдання 2:

Обчисліть:

$$4\frac{5}{6} - \left(-8\frac{1}{12}\right) - 10\frac{1}{3}$$

Розв'язання.

Перепишемо вираз як суму доданків, маємо:

$$4\frac{5}{6} + 8\frac{1}{12} + \left(-10\frac{1}{3}\right)$$

Додаємо додатні числа, а потім до цієї суми додаємо від'ємне число.

Маємо:

$$4 + 8 + \frac{5}{6} + \frac{1}{12} = 12 + \frac{10+1}{12} = 12\frac{11}{12}.$$

Отже,

$$12\frac{11}{12} + \left(-10\frac{1}{3}\right) = (12 - 10) + \left(\frac{11}{12} - \frac{1}{3}\right) = 2 + \frac{11 - 4}{12} = 2\frac{7}{12}$$

Відповідь: $2\frac{7}{12}$

Завдання 3:

Розв'яжіть рівняння:

$$x + 3\frac{7}{12} = -3\frac{2}{3}$$

Розв'язання.

x невідомий доданок.

Щоб знайти x , треба від суми відняти відомий доданок. Маємо: $x =$

$$-3\frac{2}{3} - 3\frac{7}{12}$$

Перепишемо вираз як суму доданків:

$$\begin{aligned} x &= -3\frac{2}{3} + \left(-3\frac{7}{12}\right) \\ x &= -\left(3\frac{2}{3} + 3\frac{7}{12}\right) = -\left(6 + \frac{8+7}{12}\right) = -\left(6 + \frac{15}{12}\right) = -7\frac{3}{12} = -7\frac{1}{4} \end{aligned}$$

Відповідь: $-7\frac{1}{4}$

Завдання 4:

Виконайте віднімання зручним способом:

$$\begin{aligned} & 2,348 - (-5,652) - (-10,3) - (-35,7) = \\ & = 2,348 + 5,652 + 10,3 + 35,7 = \\ & = 8 + 46 = 54. \end{aligned}$$

Домашнє завдання:

Повторити §

Виконати завдання *самостійної роботи*.

Відправити на Human або електронну пошту smartolenka@gmail.com

Самостійна робота

В завданнях запишіть НЕ ЛИШЕ кінцеву відповідь, а й шлях розв'язання.

1. Обчисліть: 1) $4,8 - 8,9$; 2) $13,4 - (-3,7)$; 3) $-18,4 - 10,6$; 4) $-5,3 - (-18,19)$; 5) $-\frac{11}{18} - (-\frac{16}{27})$; 6) $3\frac{2}{8} - (-3\frac{1}{7})$.	2. Знайдіть значення виразу: $3,1 + (-4,72) + (-8,12) - (-0,96)$.
	3. Розв'яжіть рівняння: $-8,8 - x = -3,7$